

VERBA ET IMAGINES
IAPONIAE

*Księga dedykowana pamięci
Profesora Romana S. Ingardena (1920–2011)*

JAPONICA TORUNIENSIA 3

ニコラウス・コペルニクス大学
言語学部日本言語文化研究室

VERBA ET IMAGINES
IAPONIAE

ポーランドの日本学における新しい研究方向
トルン、ニコラウス・コペルニクス大学
日本学科の発足5周年
を記念して

アダム・ベドゥナルチク、マルツェリナ・レシニチャク、
ヴォイチェフ・J・ノバク

共編

トルン 2014

JAPONICA TORUNIENSIA 3

UNIwersytet MIKOŁAJA KOPERNIKA
WYDZIAŁ FILOLOGICZNY
PRACOWNIA JĘZYKA I KULTURY JAPOŃSKIEJ

**VERBA ET IMAGINES
IAPONIAE**

NOWE TRENDY I KIERUNKI BADAŃ
W POLSKIEJ JAPONISTYCE
W 5. ROCZNICĘ POWOŁANIA STUDIÓW
JAPONISTYCZNYCH
NA UNIwersYTECIE MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

Pod redakcją
Adama BEDNARCZYKA, Marceliny LEŚNICZAK, Wojciecha J. NOWAKA

Toruń 2014

Recenzent
Prof. dr hab. Ewa Palasz-Rutkowska

Skład i projekt okładki
Adam Bednarczyk

Korekta
Dominika Wojtasińska

Printed in Poland
© Copyright by Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

Toruń 2014

ISBN 978-83-231-3484-8

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIWERSYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA

Redakcja
ul. J. Gagarina 5, 87-100 Toruń
tel. 56 611 42 95, fax 56 611 47 05
e-mail: wydawnictwo@umk.pl
www.wydawnictwoumk.pl

Dystrybucja
ul. A. Mickiewicza 2/4, 87-100 Toruń
tel./fax 56 611 42 38
e-mail: books@umk.pl

Druk
Drukarnia Wydawnictwa Naukowego UMK

M. S. Anderson

SPIS TREŚCI

Uwagi redakcyjne	13
------------------------	----

Od redaktorów

Adam BEDNARCZYK, Marcelina LEŚNICZAK, Wojciech J. NOWAK <i>Toruńska japonistyka a Roman S. Ingarden:</i> „Profesor z kindersztubą”, „Ojciec współpracy Torunia z Japonią”, „Filozof języka japońskiego”	15
--	----

Część I.

W 5. rocznicę powołania studiów japonistycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika

Adam BEDNARCZYK <i>Japonologia – Japonistyka – Japonoznawstwo. Z historii polskiej nazwy nauki o Japonii</i>	27
<i>O stanie i kierunkach rozwoju polskiej japonistyki – zarys problematyki</i>	51
Krzysztof STEFAŃSKI <i>Nie tylko Konrad Raczyk czyli japonistyka na UMK</i>	73
Alfred F. MAJEWICZ <i>Ćwierć wieku studiów japonistycznych w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – japonistyce toruńskiej dedykowane</i>	119

Część II.

Literatura i sztuki performatywne

Yōko FUJII <i>„Ise monogatari” a sztuka nō „Kakitsubata”</i>	195
Marcelina LEŚNICZAK <i>Tanizaki Jun’ichirō (1886–1965) i bunraku: od ignorancji, przez fascynację do świadomej i dojrzałej krytyki gatunku</i>	215
Mikołaj MELANOWICZ <i>Katastroficzne wizje w literaturze japońskiej i reakcja pisarzy na Wielkie Trzęsienie Ziemi w Japonii Wschodniej 11 marca 2011</i>	245
Katarzyna SONNENBERG <i>Świat literatów Meiji dzisiaj. Dwie współczesne interpretacje XIX-wiecznych pisarzy japońskich</i>	259

Agnieszka ŻUŁAWSKA-UMEDA	
<i>Między polskim haiku a jego japońskim przekładem – w poszukiwaniu wspólnej przestrzeni kulturowej</i>	273

Część III.

Tradycja i kultura

Adam BEDNARCZYK	
<i>Śladem dworskich rozrywek w okresie Meiji. O „eawase” w „Shōnen kyōiku yūgi” Ōōtei Shujina</i>	287
Wojciech J. NOWAK	
<i>Santō Kyōden znany i nieznaný</i>	303
Anna ZALEWSKA	
<i>Metodyka nauczania drogi, na przykładzie drogi pisma w „Jubokushō”</i>	319

Część IV.

Współczesne społeczeństwo Japonii

Beata BOCHORODYCZ	
<i>Rozwój ruchu antynuklearnego i pacyfistycznego w Japonii a polityka energetyki jądrowej we wczesnym okresie powojennym</i>	337
Elżbieta KOSTOWSKA-WATANABE	
<i>Cudzoziemiec w społeczeństwie kulturowo odmiennym. Granice obcości Europejczyka w Japonii</i>	367
Monika LECIŃSKA-RUCHNIEWICZ, Anna WIŚNIEWSKA	
<i>W pułapce złudzeń – konsumpcja symboliczna po japońsku</i>	387
Jacek SPLISGART, Marta JAWORSKA	
<i>Japońska obrzędowość rodzinna. Zastosowanie teorii i metodologii antropologicznej w badaniach japonistycznych</i>	405

Część V.

Język(i) Japonii. Nauczanie j. japońskiego

Arkadiusz JABŁOŃSKI	
<i>Perceptywność – informacja doświadczana i postrzegana w japońskim systemie gramatycznym i leksykalnym</i>	431
Aleksandra JAROSZ	
<i>Wybrane elementy opisu języka miyako-riukiuańskiego</i>	447
Kyōko NAKANISHI	
<i>Zachowanie werbalne słuchacza w codziennej komunikacji – porównanie między językiem japońskim a językiem polskim</i>	459

Shōko NAKAYAMA	
<i>O problemach polskich studentów w przyswajaniu wyrażeń wskazujących punkt widzenia mówiącego po japońsku – na przykładzie strony biernej .....</i>	479
Toshikazu SEGUCHI	
<i>Doskonalenie intonacji w języku japońskim przy użyciu kobanashi ....</i>	491
* * *	
Adam BEDNARCZYK	
<i>Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „5 lat studiów japonistycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika – Pamięci Profesora Romana S. Ingardena (1920–2011)” Toruń, 23–24 maja 2013 .....</i>	505
Program konferencji	521
Tematy wystąpień	525
Streszczenia referatów	529
* * *	
Noty o autorach	545

目次

凡例	13
編集者より	
アダム・ベドゥナルチク、マルツェリナ・レシニチャク、 ヴォイチェフ・J・ノバク トルンの日本学科とロマン・S・インガルデン：「育ちの良さが 分かる先生」「トルンと日本の協力の父」「日本語の哲学者」.....	15
I ニコラウス・コペルニクス大学日本学科の発足5周年	
アダム・ベドゥナルチク	
日本学・日本研究・日本に関する知識 —ポーランドにおける「日本学」という名称の変遷について—	27
ポーランドにおける日本学の現状および展開方向の概説	51
クシシトフ・ステファンスキ	
コンラド・ラチクだけでない—ニコラウス・コペルニクス大学の 日本学科について—	73
アルフレッド・F・マイエヴィチ	
ポズナンのアダム・ミツキエヴィチ大学における日本学科の四半 世紀—トルンの日本学科に捧げる—	119
II 日本の文学と芸能	
藤井陽子	
伊勢物語と能『杜若』	195
マルツェリナ・レシニチャク	
谷崎潤一郎と文楽：批判と賞賛、そして造詣の深い評論まで	215
ミコワ・メラノヴィチ	
日本文学における災害のヴィジョンと2011年3月11日の東日本 大震災で考えた作家	245
カタジーナ・ソンネンベルグ	
明治文学の魅力：現代に生きている一葉・鷗外・漱石	259

アグニエシカ・ズワフスカ梅田	
歌枕からポーランドのハイクへ	
—原文と翻訳の文化的空間の共有を求めて—	273

III 日本の伝統文化

アダム・ベドゥナルチク	
明治期における宮廷遊戯の足跡を辿って	
—嚶々亭主人『少年教育遊戯』にみる絵合について—	287
ヴォイチェフ・J・ノバク	
既知と未知の山東京伝	303
アンナ・ザレフスカ	
「道」の教え方について—『入木抄』における書道をもとに—	319

IV 日本現代社会

ベアタ・ボホロディチ	
日本における反核・平和運動とエネルギー政策	337
エルジビエタ・コストフスカ=渡辺	
異文化社会における外国人:日本におけるヨーロッパ人の特異性 に関連する境界線	367
モニカ・レチンスカ=ルフニェヴィチ、アンナ・ヴィシニエフスカ	
現実と空想の間—現代日本における現実逃避—	387
ヤツェク・スプリスガルト、マルタ・ヤヴォルスカ	
日本社会における人類学的研究	405

V 日本言語・日本語教育

アルカディウシ・ヤブオニスキ	
現代日本語の文法・語義上の「情報源」値のパラダイム をめぐって	431
アレクサンドラ・ヤロシュ	
琉球諸語における宮古言葉:個数の文法項目の概要	447
中西恭子	
日常会話における聞き手の言語行動	
—日本語とポーランド語の比較—	459

中山 称子

ポーランド人学習者の視点表現の習得について
—受身表現を中心に— 479

瀬口 利一

落語・小唄をどう授業に活用するか—発音イントネーション習得
を促すための工夫を中心に考える— 491

***

アダム・ベドゥナルチク

学術会議レポート：ニコラウス・コペルニクス大学における日本
学研究5年の歩み —ロマン・S・インガルデン教授（1920–2011）
を偲んで—トルン、2013年5月23–24日 505

会議プログラム 521

発表題目 525

要旨 529

***

投稿者 547